

DE LA FESTA, LA VESPRÀ

Recorregut gràfic per la sociabilitat festiva
de la Vall d'Albaida a principis de segle XX

DE LA FESTA, LA VESPRE

Recorregut gràfic per la sociabilitat festiva
de la Vall d'Albaida a principis de segle XX

La Nostra Terra

Col·labora:

© CAIXA ONTINYENT 2022

© LA NOSTRA TERRA 2022

Comissari:

LA NOSTRA TERRA

Coordinadors exposició i catàleg:

Ignasi Gironés Sarrió i José Luis García Vidal

Coordinació de textos:

Manolo Requena Collado

Alfred Bernabeu Sanchis

Tractament de les imatges:

Eduardo Bernabeu Galbis

Portada:

Eduardo Bernabeu Galbis

Disseny i maquetació:

Ignasi Gironés Sarrió

Edició:

CAIXA D'ESTALVIS D'ONTINYENT. OBRA SOCIAL

Plaça Sant Domingo, 24 - 46870 ONTINYENT

Impressió:

ENCARTE

www.encarte.es

ISBN: 978-84-922750-9-0

Agraïments:

Josep Albinyana, Victor Manuel Albinyana, Rafael Boscà, Guillermo Climent, Gema Cuella, Miquel Francés Doménech, José Luis García-Achótegui, Mª Jesús Juan, Jordi Mollà, Xavier Mollà, Rafa Revert, Abel Soler, Col·lectiu *l'Olla*, Col·lectiu *El Surar*, Ajuntament d'Aielo de Malferit, Ajuntament d'Agullent, Ajuntament de l'Olleria, i en especial a Ajuntament d'Herbés.

Cap part d'aquesta publicació no pot ser reproduïda o transmesa, de cap manera ni per cap mitjà, sense l'autorització prèvia i escrita de l'editor, tret de les citacions en revistes, diaris o llibres si se n'esmenta la procedència.

La mostra **DE LA FESTA, LA VESPRA** *Recorregut gràfic per la sociabilitat festiva de la Vall d'Albaida a principis de segle XX*, que l'Associació Cultural d'Ontinyent La Nostra Terra ha dut a terme, suposa la localització i el muntatge d'una exposició de fotografies antigues de la Vall d'Albaida relacionades amb actes socials i festius celebrats històricament en aquesta comarca.

La finalitat bàsica d'aquesta exposició és fer conèixer i reconèixer el patrimoni festiu de la Vall d'Albaida com a acció vehicular de la sociabilitat d'un poble amb tot el seu contingut i valor patrimonial. El concepte de sociabilitat festiva s'entén com un dels mecanismes principals de les relacions humanes d'una comunitat, amb uns valors històrics que es repeteixen al llarg del temps i són transmesos i heretats per les generacions futures. En aquest sentit, i per les circumstàncies tan dolentes sobrevingudes per la pandèmia, que han limitat la celebració dels ritus socials i festius, considerem molt oportuna la necessitat de mostrar el bagatge històric que aquestes tradicions han tingut en la nostra comunitat al llarg del temps, amb una mostra gràfica d'aquelles festes i rituals festius, que ja se celebraven al nostre territori a principis del segle XX, i que poden ser considerats com els primers registres fotogràfics existents d'aquestes activitats lúdiques.

L'exposició pretén mostrar imatges històriques d'esdeveniments festius, en què es manifesta la sociabilitat a partir dels rituals celebrats en diferents moments de l'any quan s'ocupaven els carrers de les poblacions de la Vall tal i com es continua fent en l'actualitat. A més a més, s'ha fet una tria d'imatges significatives sobre els llocs de celebració dels rituals: monuments, espais litúrgics realitzats *ex professo*, arquitectures efímeres, ornamentacions de carrer, etc. com a exemplificació de la transformació momentània dels espais comuns durant una celebració.

Al cap i a la fi, totes les imatges fan referència a esdeveniments propis de la història i del patrimoni cultural immaterial valencià: usos socials, romeries, rituals i actes festius, especialment els que reforcen el sentiment d'identitat i continuïtat amb el passat del nostre poble.

La datació de les fotografies està emmarcada bàsicament en la primera dècada del segle XX; alguna de la dècada dels anys 20, seleccionada per la seua significativa representativitat. Totes provenen dels repositoris i arxius d'imatges històriques coneguts hui dia, tant de l'àmbit públic com privat.

Esperem que, amb la organització d'aquesta activitat i l'edició d'aquest catàleg, que romandrà més enllà del muntatge expositiu, puguem contribuir a enriquir el nostre patrimoni cultural, així com al reconeixement de la importància que la sociabilitat festiva ha tingut, té i tindrà entre nosaltres.

DE LA FESTA, LA VESPRA

Recorregut gràfic per la sociabilitat festiva
de la Vall d'Albaida a principis de segle XX

La Nostra Terra

Selecció de fotografies exposades

Plaça Major amb el castell de festes el dia de l'ambaixada en les festes de Moros i Cristians.
1905 c.

ONTINYENT

Font: Arxiu fotogràfic José Luis García-Achótegui

Plaça Major amb el castell de festes el dia de l'ambaixada en les festes de Moros i Cristians. En la imatge es contempla "la estafeta" mora del dilluns de matí. 1905 c.

ONTINYENT

Font: Arxiu fotogràfic José Luis García-Achótegui

El pas d'un transeünt interromp la desfilada de la diana en la intersecció del carrer Maians amb el cantalar de Sant Carles durant les festes de Moros i Cristians. Segons indica la inscripció en el revers de la fotografia original "*Escuadra de gastadores de los Kábilas mandada por R. U.*". 1905 c.

ONTINYENT

Font: Arxiu Municipal d'Herbés

Comparsa dels *Llauradors* en una desfilada de les festes de Moros i Cristians al pas pel carrer Maians prop de la popular placeta Latonda. 1905 c.

ONTINYENT

Font: Arxiu fotogràfic José Luis García-Achótegui

Esquadres de *gastadors* de la comparsa *Moros Marinos* en una desfilada de les festes de Moros i Cristians pel carrer Major. 1905 c.

ONTINYENT

Font: Arxiu Municipal d'Herbés

Fragata "Méndez Núñez" de la comparsa de *Mariners* en les festes de Moros i Cristians. Segons indica la inscripció en el revers de la fotografia original "*La barca cristiana engalanada para la procesión*". 1905 c.

ONTINYENT

Font: Arxiu Municipal d'Herbés

Grup de festers del bàndol moro durant les festes de Moros i Cristians. 1905 c.

ONTINYENT

Font: Arxiu Municipal d'Herbés

Eixida de la imatge de la Puríssima durant l'acte de la *Dobla* en les festes patronals. Segons indica la inscripció en el revers de la fotografia original "*La procesión de la octava de la Purísima saliendo de Santa María*". 1904 c.

ONTINYENT

Font: Arxiu Municipal d'Herbés

La imatge de la Puríssima a la porta de l'Assumpció de Santa Maria a muscle dels beneficiats.
1904 c.

ONTINYENT

Font: Arxiu fotogràfic José Luis García-Achótegui

Processó de la *Dobla* en el moment de passar pel Mirador. 1904 c.

ONTINYENT

Font: Arxiu Municipal d'Herbès

Arquitectura efímera en el carrer Pallarés (actual Tomàs Valls) durant la celebració de l'any jubillar per la commemoració del 50é aniversari del dogma de la Puríssima. 1904

ONTINYENT

Font: Arxiu fotogràfic José Luis García-Achótegui

Balcó del carrer Major engalanat per a la celebració extraordinària del dogma de la Puríssima.
1904 c.

ONTINYENT

Font: Arxiu fotogràfic José Luis García-Achótegui

El bou en corda durant les festes de La Puríssima al final del Camí dels Carros. 1904 c.
ONTINYENT

Font: Arxiu fotogràfic José Luis García-Achótegui

El bou en corda durant les festes de La Puríssima travessant el Pont Vell. 1904 c.
ONTINYENT

Font: Arxiu Municipal d'Herbés

Entrada del bou en corda pel Porxet a la plaça Major durant les festes de La Puríssima. 1904 c.
ONTINYENT

Font: Arxiu fotogràfic José Luis García-Achótegui

Romeria a l'èrmita de Sant Esteve. 1905
ONTINYENT

Font: Arxiu fotogràfic José Luis García-Achótegui

Grup de romers en l'ermita de Sant Esteve. 1905 c.
ONTINYENT

Font: Arxiu Municipal d'Herbés

Plaça Major durant la celebració del 25é Jubileu del papa Lleó XIII. Segons indica la inscripció en el revers de la fotografia original "*Jubileo pontificio. Salida de la función religiosa*". 1903

ONTINYENT

Font: Arxiu Municipal d'Herbés

La societat musical "La Lira" durant la celebració del 25é Jubileu del papa Lleó XIII. Segons indica la inscripció en el revers de la fotografia original "*Jubileo de León XIII-Los estandartes de las sociedades desfilando por la Plaza de la Constitución*". 1903

ONTINYENT

Font: Arxiu Municipal d'Herbés

Processó pel carrer Pallarés (actual Tomàs Valls) amb la imatge del Cor de Jesús. Segons indica la inscripció en el revers de la fotografia original "*La procesión del día de San Blas*", 1905 c.
ONTINYENT

Font: Arxiu Municipal d'Herbés

Romeria a Agres amb l'acompanyament de la banda de música. 1900 c.

ONTINYENT

Font: Arxiu fotogràfic José Luis García-Achótegui

Grup de figurants en una celebració extraordinària del col·legi *La Pureza* en l'actual pati de l'edifici de l'Ermiteta. Segons indica la inscripció en el revers de la fotografia original "*Las Virtudes y las Musas. Grupo en el huerto del Colegio de la Pureza*". 1905 c.

ONTINYENT

Font: Arxiu Municipal d'Herbés

Desfilada de xiquets del batalló infantil baixant pel passeig de Sant Antoni, actual Glorieta.
1905 c.

ONTINYENT

Font: Arxiu fotogràfic José Luis García-Achótegui

Una processó de jovenetes que es dirigeixen a una funció religiosa a Santa Maria amb els catrets a les mans. 1900 c.

ONTINYENT

Font: Arxiu fotogràfic José Luis García-Achótegui

Dues joves vestides amb la indumentària tradicional valenciana. 1905 c.
ONTINYENT

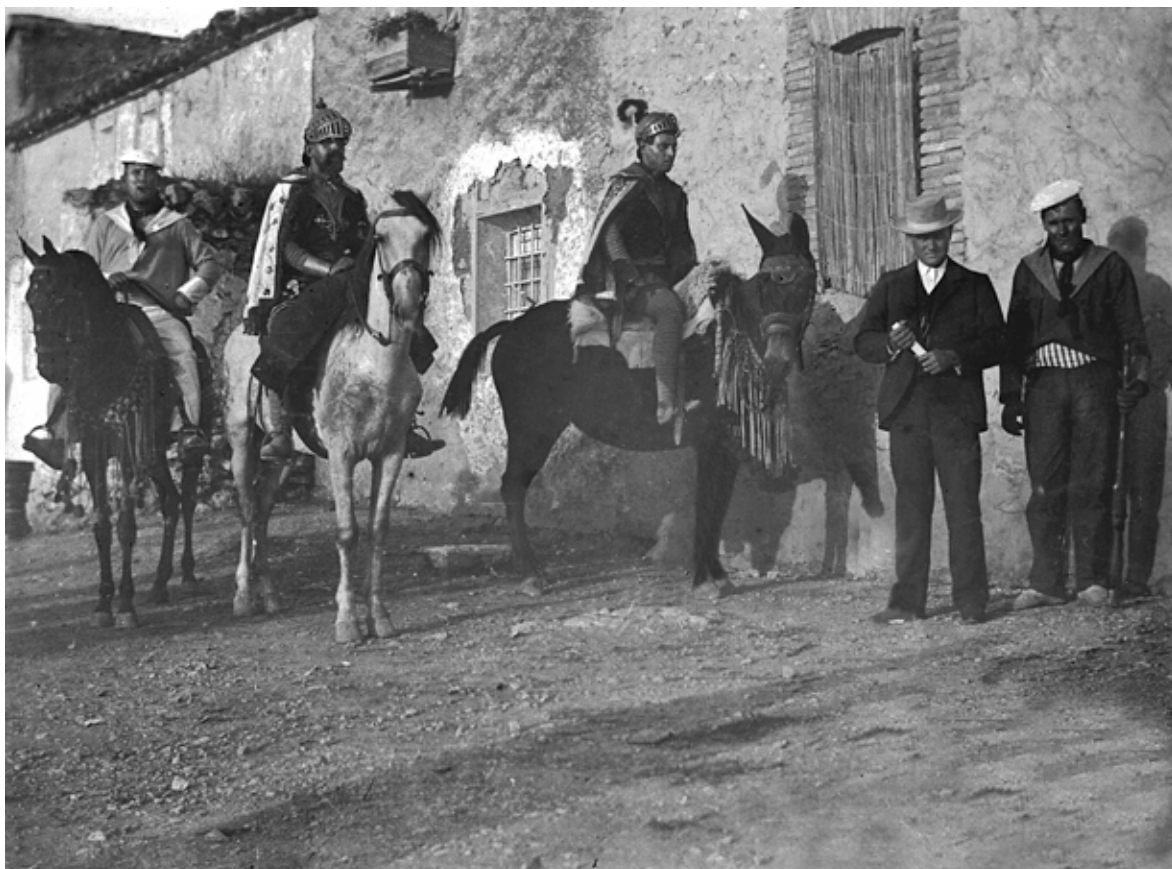
Font: Arxiu Municipal d'Herbés

Grup de festers amb el Banderer i el Capità a la finca "El Balcó" en les festes de Moros i Cristians, 1926

FONTANARS DELS ALFORINS

Font: Arxiu fotogràfic Miquel Francés Doménech

Capitania cristiana de la comparsa Mariners en les festes de Moros i Cristians. 1906
FONTANARS DELS ALFORINS

Font: Arxiu fotogràfic Miquel Francés Domènech

Disparada del bàndol moro en les festes de Moros i Cristians. 1905 c.
FONTANARS DELS ALFORINS

Font: Arxiu fotogràfic Miquel Francés Doménech

El bisbe de la diòcesi de Solsona, Joan Baptista Benlloch, eixint de la parròquia de l'Assumpció després de beneir l'estendard de Sant Blai. 1903

BOCAIRENT

Font: Arxiu Municipal d'Herbés

Presentació de l'estendard de San Blai, obra de Sorolla, brodat per Valero, amb la presència dels donants Vicenta Asencio i Gabriel Aynat, acompanyats pel bisbe de Solsona Joan B. Benlloch. 1903

BOCAIRENT

Font: Arxiu Municipal d'Herbés

Filà dels Espanyoleros en el transcurs d'una desfilada de les festes de Moros i Cristians en les festes de Sant Blai de Bocairent. 1903

BOCAIRENT

Font: Arxiu Municipal d'Herbés

Vista panoràmica des d'on se celebra el simulacre de les festes de Moros i Cristians. 1903 c.
BOCAIRENT

Font: Arxiu Municipal d'Herbés

Mitjan vesprada del 7 d'octubre. La Mare de Déu del Remei, patrona d'Albaida, ix en processó de l'església de l'Assumpció. Dècada del 1910

ALBAIDA

Font: Fons fotogràfic Abel Soler

Una de les carrosses de senyoretes participants en la batalla de flors de les festes patronals d'Albaida, entra des del Carrer Major a la Plaça. Segurament, durant les festes extraordinàries de l'any 1906, després que Albaida rebera el títol de ciutat. 1906 c.

ALBAIDA

Font: Fons fotogràfic Abel Soler

Retrat d'estudi de José Albert Fillol amb els seus fills Amalia i Pepe Albert Penadés, vestits amb la indumentària de la fillà Llauradors. 1925 c.

AGULLENT

Font: Arxiu Gràfic d'Agullent - Col·lecció Família Micó Terol

Concepció Albert Porta a la Plaça Major d'Agullent en el transcurs de les festes de Moros i Cristians. 1924 c.

AGULLENT

Font: Arxiu Gràfic d'Agullent - Col·lecció Família Adela i Daniel Belda Albert

Castell de festes de Moros i Cristians. 1900 c.
AGULLENT

Font: Arxiu Gràfic d'Agullent - Col·lecció Família Adela i Daniel Belda Albert

Barquetes de fira. 1916
L'OLLERIA

Font: Arxiu fotogràfic Ajuntament de l'Olleria - Col·lectiu l'Olla

Carrosses pel Raval. 1905 c.
L'OLLERIA

Font: Arxiu fotogràfic Ajuntament de l'Olleria - Col·lectiu l'Olla

Festa en la casa Marau el 10 de setembre de 1913, segons apareix en el revers de la fotografia original. Assistiren gent d'Aielo de Malferit, entre els quals es trobava el matrimoni i propietaris de la foto Pedro Sanz i Vicentica Pallás. 1913

L'OLLERIA

Font: Arxiu Fotogràfic Biblioteca Degà Ortiz - Col·lecció M^o José Sanz Vicent. Ajuntament d'Aielo de Malferit

Festa en la casa Marau. 1913 c.
L'OLLERIA

Font: Arxiu fotogràfic Ajuntament de l'Olleria - Col·lectiu l'Olla

Al voltant d'un cercle decoratiu de plantes aromàtiques, durant la festa a Purçons, un músic amb una guitarra i un altre amb un acordió amenitzen l'acabament de la verema. 1904

AIELO DE MALFERIT

Font: Arxiu Fotogràfic Biblioteca Degà Ortiz - Col·lecció Leonardo Carreres Liñana/Maria Carreres. Ajuntament d'Aielo de Malferit

Antiga rondalla d'Aielo amb el mestre Leonardo Carreres Liñana, el seu germà Francisco, Herminia Liñana Sancho i la seua germana Josefa al pati de l'actual casa abadia. 1904

AIELO DE MALFERIT

Font: Arxiu Fotogràfic Biblioteca Degà Ortiz - Col·lecció Leonardo Carreres Liñana/Maria Carreres. Ajuntament d'Aielo de Malferit

Figurants d'una obra de teatre. 1899

LLUTXENT

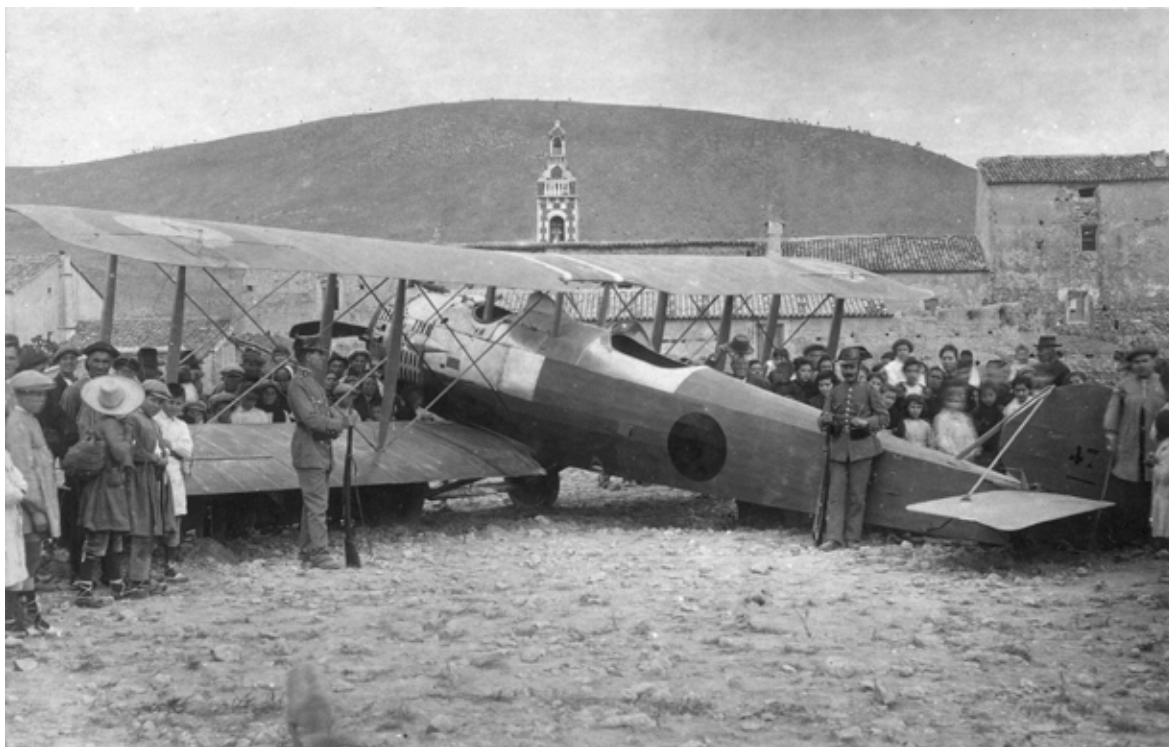
Font: Col·lectiu Cultural "El Surar" Llutxent

Gent d'Atzeneta d'Albaida al paratge de la Font Freda de Bèlgida, a la serra de Benicadell, per passar el dia i gaudir d'una paella. 1920 c.

BÈLGIDA

Font: Fons fotogràfic Abel Soler

Un aeroplà - correu que volava de París a l'Àfrica colonial francesa - es va desbaratar i va realitzar un aterratge d'emergència a Bellús. Hi va acudir molta gent dels pobles veïns a veure'l. 1922

BELLÚS

Font: Fons fotogràfic Abel Soler

Els habitants del poble de Rugat aprofiten l'arribada d'un fotògraf a la plaça de l'Església per tal de fer-se un retrat col·lectiu als peus de la torre i casa de la Senyoria. 1915 c.

RUGAT

Font: Fons fotogràfic Abel Soler